

INTERVJU

dr. sc. DAMIR ZORIĆ, predsjednik Upravnog odbora HUO-a i predsjednik Uprave Euroherc osiguranja

Prečesto politika pojedine profesiju

■ Bez obzira na sve izazove i teškoće, izraziti sam optimist – naša osigurateljna branša, ukupno gospodarstvo i Hrvatska u cjelini, korak po korak, izaći će na pravi put. Ključ je u tome da svatko odgovorno radi svoj posao, da budemo socijalno osjetljiviji, negujemo solidarnost i lišavamo se svake vrste pohlepe, te da o ključnim pitanjima tražimo dogovor, a izbjegavamo diktat

Teško bi u ovom trenutku bilo naći boljeg sugovornika o aktualnom trenutku osigurateljne industrije od Damira Zorića, novoizabranog predsjednika Upravnog odbora Hrvatskog ureda za osiguranje. Razloga za to ima više nego dovoljno. Kao prvo, Damir Zorić postao je dio vodeće ekipe Hrvatskog ureda za osiguranje, koji sve više postaje krovna organizacija osigurateljne branše i na sebe preuzima rješavanje najvećeg dijela problema s kojima se suočavaju osiguratelji. Uz to, Zorić je predsjednik Uprave Euroherc osiguranja, jednog od najjačih društava u autoosiguranju, segmentu osigurateljnog tržišta kojeg potresaju previsoki nameti, prepolovljena prodaja vozila i nemogućnost ulaska u liberalizaciju cijena i uvjeta poslovanja. I napokon, kao višegodišnji član Uprave Sunce osiguranja, ima bogato iskustvo u dobrovoljnim zdravstvenim osiguranjima, sektoru koji je trenutačno suočen sa značajnim problemima uzrokovanim novim zakonskim rješenjima.

■ Gospodine Zorić, na posljednjoj Skupštini Hrvatskog ureda za osiguranje izabran je novi Upravni odbor. Velika novost je da su uz vas kao predsjednika izabrana i četiri potpredsjednika. Što donosi ta novina u radu i nadležnostima HUO-a?

Možda samo izgleda kao iznenađenje. Zapravo, to je plod dogovora članova Skupštine i Upravnog odbora Hrvatskog ureda za osiguranje da društva što aktivnije i što neposrednije sudjeluju u aktivnostima svoje profesionalne asoci-

jacije. Ta potreba sve je izraženija i sada je bio zgodan trenutak da se to artikulira i u statutarom pogledu, a i u osobnom odabiru.

■ Jesu li već poznate nadležnosti novoizabranih potpredsjednika?

Djelokrug rada i aktivnosti Hrvatskog ureda dovoljno je širok i obuhvatan, a kako stvari stoje, opseg rada u okvirima HUO-a može biti samo širi, tako da će posla biti dovoljno za svakoga tko je spreman pre-

Možda se pojedine zakonske odredbe pokažu i dobrima. Daj Bože, tko ne bi želio da se dogodi gospodarski oporavak – ali sigurno je kako česte izmjene zakona štete razvoju već ugovorenih poslova

uzimati odgovornost za budućnost svoje profesije. Logičnim se nameće potreba da se dogovorimo o podjeli zaduženja, poštujući zakonske i statutarne odrednice o tijelima Hrvatskog ureda za osiguranje, čiju nadležnost i odgovornost nitko ne može zamijeniti. Aktiviranjem šireg kruga ljudi vjerujem da će, kako se to voli reći – hrvatska industrija osiguranja bolje funkcionirati i razvijati se.

■ U posljednje dvije, tri godine HUO se svojim aktivnostima nametnuo kao krovna organizacija osigurateljne struke. Kako ocjenjujete širenje djelokruga rada HUO-a i što smatrate njegovim ključnim zadacima u sljedećem razdoblju?

Cinjenica je da je Hrvatski ured sve prisutniji na javnoj sceni u najširem smislu te riječi – od struke do tijela javnih vlasti i u međunarodnim asocijacijama. No, ne smijemo zanemariti ni učinke iz prethodnih razdoblja. Ljudi koji su prije vodili taj Ured obavili su itekako važan i velik posao. Hrvatski ured za osiguranje od svojih prvih dana, kad je osnivan praktično od temelja, u članstvu je svih regionalnih i europskih asocijacija važnih za uredno funkcioniranje osiguravajućih društava. To nije bio nimalo lagan niti jednostavan posao. Stoga sam posve svjestan kako je moj prethodnik na mjestu predsjednika Upravnog odbora, profesor Čurković, uživao i dalje uživa velik ugled i nepodijeljene simpatije među osigurateljima, i meni neće biti nimalo lako odmijeniti ga na profesionalnoj razini. Rekao bih, međutim, kako Hrvatski ured ne širi, kako kažete, djelokrug svoga rada nego zapravo ispunja zakonom određene obveze i ulogu. Direktor Ureda i njegove stručne službe očito ulažu mnogo truda u sve djelatnosti i zaduženja koje ima. Drago mi je da se to primijeti i u javnosti.

■ Dovodi li takvo širenje djelokruga rada HUO-a u pitanje postojanje Udruženja osiguratelja? Jer, riječ je o dvije paralelne asocijacije koje imaju manje-više

iste članice i manje-više raspravljaju o istim temama.

Nipošto. Udruženje je komponirano na drugi način i nipošto nije riječ o konkurentskim poslovima. Mislim da smo komplementarni. U XIX. glavi Zakona o osiguranju određeno je da je Ured pravna osoba koja u prometu s trećim osobama predstavlja udruženje društava za osiguranje sa sjedištem u Hrvatskoj. Zakon daje Uredu u nadležnost poslove koji su iznimno važni za djelatnost osiguranja i uredno funkcioniranje osiguravajućih društava u međunarodnom, ali i domaćem prometu. Podsjetit ću da je zakonski određeno da HUU obavlja poslove nacionalnog ureda zelene karte, kao i one utvrđene međunarodnim sporazumima o osiguranju od odgovornosti vlasnika vozila za štete nanese trećim osobama. Ured obavlja i poslove zastupanja interesa društava u međunarodnim institucijama, obavlja poslove vezane uz ogledne uvjete i analize premija obveznih osiguranja, vodi poslove Garancijskog fonda, mirenja i izvansudskog rješavanja sporova, rješavanja pritužbi osiguranika, odnosno oštećenika. Taj posao posljednjih nekoliko godina institucionaliziran je u funkciji pravobranitelja ili, kako se to voli učenije kazati, ombudsmana u osiguranju. Iznimno je važna, također određena Zakonom o osiguranju, funkcija Ureda u uspostavljanju i vođenju sustava statističkih osigurateljnih poslova. Sve te zakonske zadatke koje Ured ima zahtijevale su i razvoj odgovarajuće kadrovske i tehničke infrastrukture kojom Ured danas raspolaže. Sve to zajedno, naravno, pridonosi slici o njegovu javnom značenju. Istodobno, Zakon o osiguranju u nekoliko je odredbi dao općenitu mogućnost društvima za osiguranje da se mogu udružiti u gospodarsko interesno udruženje, što je prilično općenita formulacija. Međutim, u Zakonu o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga, dakle našem nadzornom tijelu, određena je vrlo specifična uloga Udruženja - da sudjeluje u biranju dijela članova Savjeta te Agencije. Ta odredba navodi da predstavnici udruga subjekata nadzora pri Hrvatskoj gospodarskoj komori biraju pet članova Savjeta Hanfe. Dakle, u to se biračko tijelo ubraja i Udruženje osiguratelja, i to je vrlo važna funkcija. Čini mi se da je i Udruženje spremno razgovarati o suradnji, a sve u cilju poboljšanja javnog položaja osigurateljne profesije, njezina ugleda u javnosti, u odnosima s državom, kao i s drugim subjektima.

■ Udari krize nisu pošteđjeli ni osigurateljnu industriju. Međutim, mnogi smatraju da za pad ukupne premije u posljednje dvije godine, osim krize, postoje i drugi razlozi. Prije svega u zakonodavnoj

” Upravo bi razvoj životnih osiguranja dao državi instrument koji joj na financijskom tržištu danas najviše nedostaje - mogućnost dugoročna zaduživanja na domaćem tržištu, što bi svakako bilo povoljnije nego pojedina inozemna zaduživanja

INTERVJU

dr. sc. DAMIR ZORIĆ, predsjednik Upravnog odbora HUO-a i predsjednik Uprave Euroherc osiguranja

regulativi, a potom i u određenim slabostima unutar same branše. Što vi mislite?

Tržište je, nažalost, u padu i već drugu godinu zaredom klizi u minus. Kriza, međutim, nije najgore što nam se događa. Gore od toga je ne naziranje izlaza, ne viđenje zaokreta koji će pokrenuti poslovanje prema pozitivnim kretanjima, prema razinama rasta. Osim pada opsega poslovanja, postoji i određeni odljev premije prema osiguranjima u inozemstvu, prema državama sjedištima novih vlasnika tvrtki nekad u većinskom vlasništvu hrvatskih subjekata, prije svega onih koji su nekad bili u većinskom vlasništvu države. Stoga će u budućim računicama pluseva i minusa, u prodaji pojedinih poslovnih sustava stranim kupcima, trebati povećati računa i o potencijalnim minusima na stavkama osiguranja u bilanci bruto domaćeg proizvoda. Konačno, i pojedina zakonodavna rješenja ne idu u prilog razvoju domaćih osiguranja. Možda se pojedine zakonske odredbe koje se donose kao sustav zakonskog okvira za gospodarski oporavak pokažu i dobrima, daj Bože. Tko ne bi želio da se dogodi gospodarski oporavak – ali sigurno je kako česte izmjene zakona štete razvoju već ugovorenih poslova. Mijenjanje zakona tako da se ukidaju određene prednosti koje su, primjerice u životnim osiguranjima, nekad bile sukladno zakonu uračunate kod dugoročnih osiguranja, ugrožava ugovaranje novih osiguranja. Upravo bi razvoj životnih osiguranja dao državi taj instrument koji joj na financijskom tržištu danas najviše nedostaje, odnosno treba mogućnost dugoročna zaduživanja na domaćem tržištu, što bi svakako bilo povoljnije nego pojedina inozemna zaduživanja. Podsjećam kako najmanje polovica matematičke pričuve za životna osiguranja mora biti plasirana u državne obveznice i druge vrijednosne papire. Sa smanjenjem te industrije pada i udio izvora po toj osnovi. Pitanje je što je bolje – štedjeti na poticajima ili dobiti na tržištu obveznica?

■ Početkom 2008. donesen je Zakon kojim je omogućena liberalizacija cjenika i uvjeta poslovanja u autoosiguranju. Unatoč velikim očekivanjima osiguratelja, ali i osiguranika, ni nakon dvije i pol godine liberalizacija još nije počela. Zašto?

Čini se kako jednostavno nema prostora za liberalizaciju, posebice u smislu liberalizacije koja bi dovela do bitnog smanjenja cijena, a to je bilo glavno očekivanje u javnosti koje je liberalizacija trebala donijeti. U nekoliko je navrata s najodgovornijih mjesta rečeno da je aktualna razina premije nedostatna. Istodobno svatko tko bi pokušao dizati razinu

Dijelim mišljenje kolegica i kolega koji kažu kako bi u okvirima instituta zaštite tržišnog natjecanja trebalo sama sebi pogoduje u poslovima u kojima konkurira drugim subjektima

nu cijena (a liberalizacija podrazumijeva slobodu i u tom smjeru!) suočio bi se s rizikom gubljenja tržišnog udjela na račun osiguranja s jeftinijim premijskim sustavom. Činjenica je da se na relativno malom hrvatskom tržištu obveznih osiguranja natječe relativno velik broj društava. Za nas je ilustrativan primjer Slovenije, gdje se prema premijskom volumenu

Možda je naplata paušalnog iznosa određenog postotka funkcionalne premije praktičnije rješenje, ali ono se ne može odnositi na sve štete koji državni, odnosno socijalni zavodi, pretrpe u prometu, nego samo na one za koje su odgovorni osiguranici dotičnog društva

za gotovo isti portfelj te vrste osiguranja natječe više nego dvostruko manje društava. Oni imaju liberalizaciju, ali i istu prosječnu razinu cijena, uz dvadeseterostruko manji postotak neosiguranih vozila na cestama.

■ Početkom 2009. autoosiguratelje je šokiralo uvođenje nameta, najprije od 10, a potom od 7 posto na premiju autoosiguranja. Unatoč prosvjedima osiguratelja i njihovih asocijacija, pa i ustavne tužbe, osiguratelji i dalje plaćaju taj namet koji im je samo u 2009. izbio (neopravdano) iz džepa oko 200 milijuna kuna. Ima li izlaza iz te situacije?

Nadam se da ima. Hrvatski ured za osiguranje predao je Ustavnom sudu vrlo argumentiran zahtjev za ocjenu ustavnosti tih propisa. Vjerujem da će činjenice i argumenti navedeni u tom zahtjevu biti dovoljni za odgovarajuću odluku Ustavnog suda. Činjenica je da državni socijalni zavodi imaju prema osiguravajućim društvima određene regresne potraživanja zbog šteta koje

razmotriti našu čestu praksu da država zapravo

pretrpe osiguranici tih zavoda. Dosad su društva tu obvezu snosila po utvrđivanju odgovornosti pojedinim predmetima i kad bi se kvantificirala ukupna razina svih obveza društava, ne bi prelazila 2,5 do 3 posto, a nikako 10 odnosno 7 posto. Možda je naplata paušalnog iznosa određenog postotka funkcionalne premije praktičnije rješenje, ali ono se ne može odnositi na sve štete koji državni, odnosno socijalni zavodi pretrpe u prometu, nego samo na one za koje su odgovorni osiguranici dotičnog društva. Društva su i do sada isplaćivala naknade stvarnih šteta na temelju računa državnog zavoda, a ukupni iznosi na godišnjoj razini kretali su se od 42 do 67 milijuna kuna. Sada je, međutim, uvedena obveza od čak 270 milijuna kuna. No, moram reći da je pri uvođenju slične obveze, iako u znatno manjem iznosu, za financiranje turističkih zajednica država, odnosno njezino resorno ministarstvo postupilo razumno, prihvatili su pokazatelje koje je HÜO podastrio i dobili smo u mirnom postupku razumno rješenje.

■ Od 1. srpnja ukinute su porezne olakšice na životna i dobrovoljna zdravstvena osiguranja, čime je država ukinula nešto na što su građani računali kao na dugoročno rješenje za ulaganje novca. Kako komentirate taj potez države i imate li kontraprijedlog?

Često se govori o rizicima mirovinskog sustava, njegovoj istrošenosti, koja je evidentna. Minimalan uvjet za funkcioniranje mirovinskog sustava je da imate najmanje tri osiguranika koji uplaćuju doprinos u korist mirovine jednog umirovljenika. To umirovljeniku jamči mirovinu proporcionalnu prosječnim plaćama, a obveznicima doprinosa relativno podnošljivu razinu obveze doprinosa u mirovinski sustav. Ako je taj odnos veći u korist obveznika doprinosa, to je stanje sustava bolje, manja su opterećenja na obveze iz plaća, a i pristojnija je razina mirovina. I obrnuto, ako je odnos nepovoljniji od toga minimuma 3:1, onda ili imate nisku razinu mirovina ili visoku razinu stopa doprinosa. Najčešće je posrijedi i jedno i drugo. Onima koji primaju je malo i nedovoljno, onima koji plaćaju puno. No, mi u Hrvatskoj, zbog cijelog niza dubokih demografskih poremećaja hrvatskoga društva, čak i kad bismo svih 350.000 nezaposlenih ljudi zaposlili i time ih svrstali na stranu obveznika doprinosa, dobili bismo jedva odnos jedan umirovljenik prema dva zaposlena. Dugoročno gledano, ne vidim održivijeg načina nego da se promovira politika osobnih ulaganja u pokriće rizika starosti, dakle životnih i rentnih osiguranja, koja su komplementarna socijalnom sustavu osiguranja za rizik starosti i invalidnosti. Prije dvije-tri godine upravo smo posredstvom Udruženja doveli na naše tradicionalno godišnje savjetovanje osobu koja je tada vrlo stručno i zorno prikazala upravo potrebu razvika osobnih osiguranja kao kompenzaciju za slabljenje ostarjelih i prekrcanih socijalnih sustava. I dan-danas imam tu prezentaciju i svima je dostupna na stranicama Udruženja pri Komori. Prije nekog vremena ta je osoba, profesionalno iznimno kompetentna, imenovana u najuže savjetodavno tijelo za Vladinu gospodar-

Mi upravljamo tuđim novcem, postojimo radi određenih prava ljudi koji su za to izdvojili svoj novac i to treba striktno nadzirati. Nažalost, manje se vodi računa o potrebama one druge, poduzetničke strane osigurateljnog biznisa

U nekoliko je navrata s najodgovornijih mjesta rečeno da je aktualna razina premije u autoosiguranju nedostatna. Istodobno bi se svatko tko bi pokušao dizati razinu cijena (a liberalizacija podrazumijeva slobodu i u tom smjeru!) suočio s rizikom gubljenja tržišnog udjela na račun osiguranja s jeftinijim premijskim sustavom

sku politiku. Međutim, predložene mjere poticanja životnih osiguranja posve su izostale. Štoviše, ukinute su. Nevjerojatno je kako se često događa da u Hrvatskoj politika pojede profesiju.

■ U javnim istupima posebno ste bili kritični prema zakonskoj regulativi u dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju. Kako ocjenjujete najnoviji potez zakonodavca kojim se HZZO-u daje mogućnost bavljenja dodatnim zdravstvenim osiguranjem? Ima mišljenja da se tom odlukom krši ustavno pravo građana na zdravstvenu zaštitu, kao i ustavno pravo tržišnih subjekata na ravnopravnu tržišnu utakmicu?

Da, bio sam kritičan jer sam prvenstveno slušao ljude koji rade u zdravstvenom sustavu i koji su iznosili brojne i utemeljene primjedbe, ali i prijedloge. Ne znam je li itko od nas iznosio neku originalnu, izvorno našu zamisao, zapravo smo samo upozoravali na rješenja koja već desetljećima funkcioniraju u većini europskih zemalja. Posve je opravdano da se pojedinim vidovima osiguranja bavi svatko tko za to ispunja potrebne, zakonske i materijalno-tehničke uvjete. Ne vidim razloga zašto se i državni ili javni osiguravajući zavodi ne bi bavili pojedinim vrstama osiguranja. Međutim, sporno je jesmo li svi jednaki pred zakonom. Osiguravajuće društvo, da bi se bavilo nekom vrstom osiguranja, pa i dobrovoljnim zdravstvenim osiguranjem, mora ispuniti cijeli niz pretpostavki. Najprije mora imati određeni kapital, izdvajati u imovinu za pokriće tehničkih pričuva, podliježe strogom nadzoru. K tome, osiguranja koja se bave tom vrstom osiguranja trebaju pribaviti i određene suglasnosti ministarstva nadležnog za zdravstvo. Nije, međutim, slučaj da kod, primjerice, osiguranja građevina ili usjeva, osiguratelji moraju pribavljati suglasnost nadležnih ministarstava. Općenito,

INTERVJU

dr. sc. DAMIR ZORIĆ, predsjednik Upravnog odbora HUO-a i predsjednik Uprave Euroherc osiguranja

dobrovoljna zdravstvena osiguranja izrazito su dobra mogućnost, provjerena u razvijenom svijetu, da se rasterete socijalni fondovi i uravnoteži financiranje zdravstvenog sektora. Kod nas smo, pak, uvijek na početku, još tamo od 1993. godine, kad je otvorena zakonska mogućnost za tu vrstu osiguranja. Međutim, od onda je svake tri, četiri godine bilo pet ili šest izmjena zakona. Dugoročno stabilan razvitak te vrste osiguranja moguć je uz stabilne propise koji ne podliježu čestim kratkoročnim izmjenama. Dijelim mišljenje kolegica i kolega koji kažu kako bi u okvirima instituta zaštite tržišnog natjecanja trebalo razmotriti našu čestu praksu da država, zapravo, sama sebi pogoduje u poslovima u kojima konkurira drugim poslovnim subjektima. Iako pitanje vlasništva pojedinog subjekta na tržištu ne bi smjelo biti odlučujuće, nego jednaki uvjeti za sve, državni zavod je voljom zakonodavca dobio povlašten položaj u obavljanju poslova dodatnog i dopunskog zdravstvenog osiguranja. Jer, povlastica je ako posao obavljate, a ne morate uložiti određeni kapital, ne izdvajate u pričuve i ne podliježete nadzoru kojem podliježu svi drugi. Državni socijalni osigurateljni zavod daje određene popuste pojedinim skupinama stanovništva, neke su čak u cijelosti oslobođene. Istodobno, komercijalni osiguratelj ne smije provoditi tako liberaliziranu politiku gratis premije.

■ Na posljednjim Danima hrvatskog osiguranja mogli smo čuti kako su odnosi države prema osigurateljnoj industriji u uzlaznoj liniji. Meni to baš ne izgleda tako. Vidite li vi negdje tu uzlaznu liniju u odnosima?

Izgleda da ni država ne može mimo vremena. Što god mislili pod pojmom države, uvijek su u prvom planu ljudi koji rade određene odgovorne poslove od zajedničkog interesa za sve građane. Došla su ozbiljna vremena, vrijeme trijezjenja, naplate dugogodišnjih računa, teških i zahtjevnih odluka. Stoga nije lako ispuniti sva očekivanja. Nije ni državi lako s njom samom. Kao najobičniji građanin mogu reći da mi se čini kako je zapravo naše ključno pitanje – koliko velika država treba jednoj maloj zemlji. Mnogi upozoravaju na to kako bi za zdravlje nacije bolji bio manji konfekcijski broj države. A tko ne bi svojoj državi poželio da bude živa, zdrava i u punoj formi. No, čini se da se državi okrećemo više što je stanje u društvu teže. Sjetimo se kako je nazivan kada je u natječaju dobio hrvatski graditeljski posao stoljeća u jednoj susjednoj zemlji. Na kraju, kada je trebalo da država dade određena jamstva izvođačima, rečeno je – to je dobar projekt, ali nažalost, budući nije riječ o državnim tvrtkama, jamstvo ne možemo

dati. A da su se zaposlili ljudi, da se plaćao porez – koga briga dolazi li prihod iz državne ili privatne tvrtke ili iz tvrtke u mješovitom vlasništvu. Bilo bi bolje da je odbijenica došla uz jasno obrazloženje – nemamo i ne možemo. Ovako je poslana pogrešna poruka kako je državno, pred samom tom državom, u prednosti pred privatnim.

Naš mirovinski sustav evidentno je istrošen i, dugoročno gledano, ne vidim bolji način nego da se promovira politika osobnih ulaganja u pokriće rizika starosti, dakle životnih i rentnih osiguranja, koja su komplementarna socijalnom sustavu osiguranja za rizik starosti i invalidnosti

■ Da ne ispadne kako je samo država dežurni krivac za sve, čini se da puno toga nije dobro ni u međusobnim odnosima i suradnji među osiguravajućim društvima. Što bi na tom planu trebalo učiniti?

Nažalost, to je točno. Skloni smo kritikama i traženju dežurnih krivaca. To je dio našega identiteta. Možda bi pojedine ocjene bile drukčije kad često ne bi izmicao pogled i na druge strane pojedinih činjenica ili odluka. Vjerojatno nikad, osim za vrijeme rata, nije bilo teže ispunjavati javnu ulogu države i u tom pogledu svi osjećamo potrebu da budemo društveno odgovorni kako bismo dali doprinos gospodarskom oporavku zemlje. I oporavak našeg posla ovisi o tom istom oporavku ukupnoga hrvatskoga gospodarstva. Najbolji doprinos tomu osiguravajuća društva mogu dati tako da budu uspješna i profitabilna, reinvestirajući zaradu u nove poslove i nova radna mjesta.

■ Od eminentnih sugovornika u našem časopisu moglo se čuti kako će sljedeće razdoblje u razvoju osigurateljne industrije obilježiti uvođenje i primjena Solvency II. Pripremaju li se domaći osiguratelji u dovoljnoj mjeri za taj novi početak i očekujete li određene reperkusije nakon uvođenja Solvency II?

Novi sustav solventnosti potiče osiguratelje na mjerenje i još bolje upravljanje rizicima kojima su izloženi, te će uključiti kvantitativne i kvalitativne aspekte rizika. Cilj je osiguranje dovoljnog izno-

sa kapitala temeljenog na rizičnosti posla i načinu upravljanja rizikom svake tvrtke. Kapitalni zahtjevi za pojedine vrste proizvoda će se promijeniti. Proces primjene bit će izazov za industriju, i s kadrovskog i s kapitalnog pogleda, no uz sigurne koristi nakon toga.

Mnogo se o tome govori i, koliko vidim, društva se ozbiljno pripremaju za ispunjenje svojih obveza u tom pogledu. Već sada imamo vrlo zahtjevna traženja u pogledu pričuva, uvođenja novih standarda, upravljanja rizicima itd.

Treći stup Solvency II principa predviđa i dužnost još opsežnijeg objavljivanja podataka, scenarij analize i vodi k daljnjem povećanju razine transparentnosti industrije.

U redu, mi upravljamo tuđim novcem, postojimo radi određenih prava ljudi koji su za to platili svoj novac i to treba striktno nadzirati. Nažalost, manje se vodi računa o potrebama one druge, poduzetničke strane osigurateljnog posla.

A uz urednost u poslovanju, poduzetništvo i rad ključni su elementi oporavka i razvitka svake zemlje, pa i Hrvatske. No, bez obzira na sve izazove i teškoće, izraziti sam optimist – naša osigurateljna bransa, ukupno gospodarstvo i Hrvatska u cjelini, korak po korak, izaći će na pravi put. Ključ je u tome da svatko odgovorno radi svoj posao, da budemo više socijalno osjetljivi i odgovorni, da njegujemo solidarnost i lišavamo se svake vrste pohlepe, te da o ključnim pitanjima tražimo dogovor, a izbjegavamo diktat. U to vjerujem.

■ Na posljednjim Danima hrvatskog osiguranja u studenom prošle godine većina govornika prognozirala je za ovu godinu daljnji pad premije od 2 do 3 posto. S obzirom na to da već krajem lipnja taj pad iznosi 2,1 posto, kakva su vaša očekivanja do kraja godine?

Pa gotovo da i nije potrebno prognozirati. Mi zapravo na temelju niza egzaktnih pokazatelja koji već danas egzistiraju možemo zapravo izračunati stanje stvari kakvo će biti u bližoj budućnosti. Svi koji su govorili o daljnjem budućem padu premije očito su dobro upućeni u činjenice aktualnog poslovanja. Pred nama je niz krupnih poteza koje najavljuje Vlada, u smislu konsolidacije javnih financija. Konsolidacija u pravilu znači svodenje na primjereniju mjeru. S obzirom na visok udio javnih izdataka i namjeru da ih se sveđe na mjeru mogućeg, realno je očekivati stagnaciju premijskog volumena. No, to istodobno ne mora značiti i manju kvalitetu. Štoviše, mislim da će aktualni procesi dovesti do više kvalitete u poslovanju hrvatskih osiguravajućih društava.

Zvonko Gajski ■